

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ:

29-11-2020

ΚΕΙΜΕΝΟ 1^ο:

Κλιματική αλλαγή και κοινωνική δικαιοσύνη

1. Ενώ όλες οι περιοχές του πλανήτη θα πληγούν στο εγγύς μέλλον, αν όχι ήδη, από την κλιματική αλλαγή, είναι οι φτωχότερες περιοχές αυτές οι οποίες θα υποφέρουν περισσότερο, με αποτέλεσμα ορισμένες να κινδυνεύουν ακόμη και να εξαφανιστούν από τον χάρτη. Το καίριο στοιχείο εδώ βρίσκεται στο γεγονός ότι αυτές δεν φέρουν καμία ευθύνη γι' αυτό. Δοθείσης της ανισότητας ανάμεσα στα ανεπτυγμένα και στα αναπτυσσόμενα ή φτωχά κράτη δεν είναι δύσκολο να παρατηρήσει κανείς ότι ήταν και εξακολουθεί να είναι εν πολλοίς σχετικά εύκολο για τα πρώτα να επιβάλλουν άνισους όρους συνεργασίας στα δεύτερα. Τούτο διότι σπανίως τα ανεπτυγμένα κράτη χρειάστηκε να ζητήσουν τη συνεργασία των μη ανεπτυγμένων ή αναπτυσσόμενων κρατών. Στην παρούσα συγκυρία οι ανεπτυγμένες χώρες έχουν συνειδητοποιήσει ότι η δική τους βιομηχανική ανάπτυξη και υψηλή κατανάλωση ευθύνονται για την κλιματική αλλαγή.

2. Σε μια εποχή όμως όπου τα υπανάπτυκτα ή φτωχά κράτη έχουν τις προοπτικές να αναπτυχθούν, τα πλούσια κράτη ζητούν από τα τελευταία να αποφύγουν την υιοθέτηση του ίδιου μοντέλου βιομηχανικής ανάπτυξης, μέσω του οποίου τα ίδια απέκτησαν τον πλούτο και το βιοτικό επίπεδο που διαθέτουν. Αυτό που είναι σίγουρο και επιστημονικά τεκμηριωμένο είναι ότι, εάν η παρούσα ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών βασιστεί στο προηγούμενο μοντέλο ανάπτυξης, τις συνέπειες από την κλιματική αλλαγή θα τις υποστούν οι πάντες. Ένα μόνο παράδειγμα αποτελούν οι πληθυσμοί που θα αναγκαστούν βίαια να μεταναστεύσουν για να μπορέσουν να επιβιώσουν από την αύξηση της θερμοκρασίας, που θα επιφέρει επιδημίες, πλημμύρες και μείωση της αγροτικής ανάπτυξης («περιβαλλοντικοί πρόσφυγες»). Η επιστημονική κοινότητα δεν μπορεί ούτε καν να διανοηθεί τις συνέπειες που θα μπορούσε να έχει, π.χ., το γεγονός ότι οι οικογένειες στην Κίνα και στην Ινδία θα οδηγούν σε λίγο το δικό τους αυτοκίνητο, ή ότι η Βραζιλία και η Ινδονησία θα υλοτομήσουν το μεγαλύτερο μέρος των δασών τους –το πρόβλημα της εμφάνισης νέων καταναλωτών σε χώρες που αναπτύσσονται ραγδαία με το μοντέλο ανάπτυξης που κληρονόμησαν από τη Δύση.

3. Όλα αυτά μάς υποχρεώνουν να σκεφτούμε διαφορετικά και για την ηθική μας, πολιτική ηθική και προσωπική ηθική, διότι το αξιακό* μας σύστημα αναπτύχθηκε πάνω στο δεδομένο ότι η ατμόσφαιρα αποτελούσε ένα περιβάλλον εκμεταλλεύσιμο δίχως όρια, ενώ οι βλάβες και η ευθύνη που

απέρρευ από αυτές ήταν καθαρές και σαφείς. Οδηγώντας όμως το αυτοκίνητό σου και εκλύοντας ρύπους διοξειδίου του άνθρακα, μπορεί να συνεισφέρεις, αν και δεν είναι σίγουρο πώς και σε ποιο ποσοστό, στην πρόκληση θανατηφόρων πλημμυρών στο Μπαγκλαντές. Δεν είναι απολύτως σίγουρο λοιπόν τι θα απαιτούσε τελικώς η δικαιοσύνη από εμάς: αποζημίωση για βλάβες που έχουν προκληθεί στο παρόν ή στο παρελθόν – με όλες τις δυσκολίες που μπορεί να έχει η διαπίστωσή τους– ή κάτι πιο ριζικό, μια αναδιανομή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών μας;

4. Η δικαιοσύνη δύναται να απαιτεί οι διαφορές που δημιουργούνται από την αλληλεξάρτηση κρατών σε παγκόσμιο επίπεδο να δικαιολογούνται πλήρως. Ενώ οι ανεπτυγμένες χώρες πρέπει να μειώσουν τις δικές τους εκπομπές ρύπων, οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να πειστούν είτε να παραιτηθούν από το δικό τους μερίδιο στο δικαίωμα ανάπτυξης, είτε να χρησιμοποιήσουν ένα διαφορετικό μοντέλο, το οποίο όμως μπορεί να είναι πολύ πιο ακριβό και απαιτεί τεχνολογία που δεν διαθέτουν. Ποιος θα πρέπει να αναλάβει το βάρος αυτό; Και κυρίως πώς μπορεί να δικαιολογηθεί κάτι τέτοιο όχι με όρους κόστους-οφέλους, αλλά με όρους αξιακούς;

*αξιακό σύστημα: σύνολο αξιών, όπως ο σεβασμός, η ελευθερία κλπ.

(Δοκίμιο)/Κώστας Κουκουζέλης
[Συλλογικό], Θέματα βιοηθικής, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις
Κρήτης, 2013,
σ. 461- 463.(Απόσπασμα-Διασκευή)
ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2018

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο :

Να γράψετε περίληψη των δύο πρώτων παραγράφων του κειμένου, 70 περίπου λέξεων.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο :

Ο συγγραφέας στην τρίτη παράγραφο αναφέρει: «Οδηγώντας όμως το αυτοκίνητό σου και εκλύοντας ρύπους διοξειδίου του άνθρακα, μπορεί να συνεισφέρεις, αν και δεν είναι σίγουρο πώς και σε ποιο ποσοστό, στην πρόκληση θανατηφόρων πλημμυρών στο Μπαγκλαντές». Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω απόσπασμα, να αναπτύξετε σε μία παράγραφο τεκμηριωμένα τη δική σας άποψη. (Έκταση:80-100 λέξεις)

ΕΡΩΤΗΜΑ 3^ο :

Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί μακροπερίοδο λόγο στο πιο κάτω απόσπασμα. Τι επιτυγχάνει με την επιλογή του αυτή;

«Η επιστημονική κοινότητα δεν μπορεί ούτε καν να διανοηθεί τις συνέπειες που θα μπορούσε να έχει, π.χ., το γεγονός ότι οι οικογένειες στην Κίνα και στην Ινδία θα οδηγούν σε λίγο το δικό τους αυτοκίνητο, ή ότι η Βραζιλία και η Ινδονησία θα υλοτομήσουν το μεγαλύτερο μέρος των δασών τους –το πρόβλημα της εμφάνισης νέων καταναλωτών σε χώρες που αναπτύσσονται ραγδαία με το μοντέλο ανάπτυξης που κληρονόμησαν από τη Δύση».

ΕΡΩΤΗΜΑ 4^ο :

A) Να ξαναγράψετε τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας κάθε μια από τις υπογραμμισμένες λέξεις με άλλη συνώνυμή της, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο:

- ...οι πληθυσμοί που θα αναγκαστούν βίαια να μεταναστεύσουν...
- Η επιστημονική κοινότητα δεν μπορεί ούτε καν να διανοηθεί τις συνέπειες...

B) Να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό και ένα παράγωγο επίθετο για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα (να διευκρινίσετε ποιο είναι το ουσιαστικό και ποιο είναι το επίθετο):

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ
θα πληγούν		
να αναπτυχθούν		

Γ) Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη και να σχηματίσετε μια νέα, απλή ή σύνθετη λέξη από το β' συνθετικό κάθε μίας από αυτές:

- να αποφύγουν
- να επιβιώσουν

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο :

1. Με τον όρο αυτομόρφωση περιγράφουμε μία σύνθετη εκπαιδευτική διαδικασία της οποίας θεμελιώδης κινητήρια δύναμη είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, ο οποίος, έχοντας επίγνωση των αναγκών και των επιθυμιών του, καλείται να συμβάλει αποφασιστικά στην πορεία της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής του κατάρτισης. Σε αυτή την ατομική, και πολλές φορές εξαιρετικά δύσκολη, πορεία κατάκτησης νέων γνώσεων, δεν ενεργεί μόνος του, όπως θα μπορούσαμε να υποθέσουμε με βάση το πρώτο συνθετικό της λέξης αυτο-μόρφωση. Ο άνθρωπος δεν δραστηριοποιείται μέσα σε ένα κοινωνικό κενό, αλλά μέσα σε ένα κοινωνικό περιβάλλον. Βρίσκεται δηλαδή σε συνεχή επικοινωνία με τους άλλους, σε επαφή και ανταλλαγή με τους επίσημους ή ανεπίσημους εκπαιδευτικούς θεσμούς, με ποικίλους οργανισμούς και κέντρα κατάρτισης, ακόμη και όταν οι νέες τεχνολογίες του επιτρέπουν να μαθαίνει και να εργάζεται σε φυσική απόσταση από τους άλλους.
2. Με αυτή την έννοια, οι διαδικασίες και οι πρακτικές αυτομόρφωσης στη σημερινή εποχή δεν σημαίνουν την απουσία των άλλων, θεσμών και ατόμων, ούτε την κοινωνική απομόνωση του καθενός ατόμου, αλλά την ενεργητική στάση του, αφού το ίδιο αποφασίζει, άλλοτε αυτοβούλως και άλλοτε κάτω από την πίεση συγκεκριμένων αναγκών, να εκπαιδευθεί. Η ενεργητική στάση συνίσταται στο ότι ο άνθρωπος καλείται να διαμορφώσει μαζί με τους άλλους συμμετέχοντες (οργανισμούς, εκπαιδευτές, εκπαιδευόμενους) το περιεχόμενο, τη διαδικασία και τους τρόπους της εκπαίδευσής του.
3. Όμως οι πρωταρχικοί παράγοντες που καθιστούν την αυτομόρφωση αναγκαία για τα άτομα των σύγχρονων κοινωνιών είναι οι νέες επιστημονικές και τεχνολογικές ανακαλύψεις και οι συνεπακόλουθες μεταμορφώσεις της αγοράς εργασίας. Μία από τις συνέπειες αυτών των αλλαγών είναι ότι πολλά επαγγέλματα χάνουν γρήγορα την αξία και τη χρησιμότητά τους, ενώ οι γνώσεις και οι δεξιότητες που τα άτομα κατέκτησαν στα πρώτα στάδια της ζωής τους καθίστανται ανεπαρκείς για το παρόν και το μέλλον. Η συνολική τεχνολογική αναδιάρθρωση της εργασιακής δραστηριότητας στερεί όλο και περισσότερο στα άτομα τη δυνατότητα να διατηρούν μία και μοναδική επαγγελματική ταυτότητα σε όλη τη διάρκεια της ενεργού ζωής τους. Κατά συνέπεια, ανεξάρτητα από τις ψυχοκοινωνικές συνέπειες αυτής της κατάστασης για τα άτομα, οι νέοι άνθρωποι των τεχνολογικών κοινωνιών καλούνται να αλλάξουν δύο ή τρία επαγγέλματα στην επαγγελματική πορεία τους. Το γεγονός αυτό επιβάλλει στα άτομα να κατακτούν διαρκώς γνώσεις, να ανανεώνουν τις δεξιότητές τους, να αποκτούν γρήγορα νέες ειδικεύσεις, δηλαδή, να εκπαιδεύονται συνεχώς.
4. Η εκπαίδευση δεν νοείται πια ως η απλή, κανονιστική μετάδοση γνώσεων από τις μεγαλύτερες γενιές στις νεότερες, όπως την όριζε ο E. Durkheim κατά τον 19ο αιώνα. Και τούτο επειδή, τόσο το περιεχόμενο της εκάστοτε εκπαιδευτικής πράξης όσο και ο χρόνος που αφιερώνεται σε αυτήν, αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης ανάμεσα στις διαφορετικές γενιές, τα δύο φύλα και τις διαφορετικές κουλτούρες των ανθρώπων, γεγονός που παρατηρείται σε όλες τις σύγχρονες πρακτικές της καθημερινής ζωής. Η εκπαιδευτική πράξη καθίσταται επομένως μια διαδικασία που δεν περιορίζεται στο χώρο (το σχολείο) και το

χρόνο (περίοδος της νεότητας), αλλά επεκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής και πέραν των σχολικών τειχών.

Αλεξάνδρα Κορωναίου, Εκπαιδύοντας Εκτός Σχολείου, 2002 (Διασκευή)

ΕΡΩΤΗΜΑ 1ο :

Να επαληθεύσετε με βάση το κείμενο, γράφοντας ΣΩΣΤΟ, ή να διαψεύσετε, γράφοντας ΛΑΘΟΣ, τις παρακάτω προτάσεις. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο:

- α. Στις διαδικασίες αυτομόρφωσης εμπλέκονται και οι εκπαιδευτικοί φορείς.
- β. Η εκπαιδευτική διαδικασία σήμερα δεν είναι στατική.
- γ. Οι άνθρωποι της εποχής μας επιμορφώνονται ώστε να γίνουν ανταγωνιστικοί στα σύγχρονα εργασιακά δεδομένα.
- δ. Το άτομο επιλέγει πάντα με τη θέλησή του να οδηγηθεί στην αυτομόρφωση.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2ο :

Να δώσετε έναν τίτλο για το κείμενο με μεταφορική σημασία ώστε να ανταποκρίνεται στη θέση της συγγραφέως .

ΕΡΩΤΗΜΑ 3ο :

Ο λόγος του κειμένου είναι περιγραφικός και αποδεικτικός .Να εντοπίσετε δύο αντίστοιχα παραδείγματα στην 1^η και την 4^η παράγραφο και να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

ΕΡΩΤΗΜΑ 4ο :

Να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές (στη σύνταξη, στο ρηματικό πρόσωπο και στις υπογραμμισμένες λέξεις) ώστε να αποδώσετε το νόημα πιο άμεσο, προσωπικό, ζωντανό και οικείο.

“Η εκπαιδευτική πράξη καθίσταται επομένως μια διαδικασία που δεν περιορίζεται στο χώρο (το σχολείο) και το χρόνο (περίοδος της νεότητας), αλλά επεκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής και πέραν των σχολικών τειχών”.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3^ο :

Ένας λόγος για τη μοναξιά-Λένα Παππά

Ήσυχο βράδυ Κυριακής με το ανοιχτό βιβλίο, τα σκόρπια χαρτιά, στην παραμέσα κάμαρα τα παιδιά γελάνε. Αυτό το γέλιο ξαφνικά με αναστατώνει πλούσιο, πηγαίο, ξέγνοιαστο, σα σπάνιο ρόδο. Αν τη γράψω κάπου, π.χ. σ' ένα ημερολόγιο, αυτή τη μικρή στιγμή να τη θυμάμαι - όχι, δεν θέλω να τη γράψω.

Κάποια μέρα ξαναδιαβάζοντάς το θα λυπηθώ, γιατί ο καιρός περνάει και τα παιδιά δεν θα είναι τότε πια παιδιά - όχι δεν θέλω να γράψω τίποτε πουθενά, σκέφτομαι και τρομάζω μ' αυτά που σκέφτομαι και λέω πως είναι η μοναξιά που με κάνει να τα βλέπω όλα μ' αυτή τη σκληρή ματιά, όλα υπονομευμένα με φθορά, όλα πατιναρισμένα με θάνατο, είναι, λέω, η μοναξιά που καταλύει σιγά σιγά τις καλές μου δυνάμεις, η λάμια που κουβαλάω στο αίμα μου μέσα η αχόρταγη, ο σκοτεινός μου έρωτας, η άσπρη στέπα που μέσα της χάνομαι, η άλλη όψη της μοίρας μου.

[...]

Αφόντας αποκόπηκε ο λώρος που τον έδενε με τη μητέρα και πετάχτηκε έξω απ' την αμνιακή του ευδαιμονία ο άνθρωπος, στον ορθάνοιχτο ξένο κόσμο, μονάχος ζει κι επιβιώνει ανάμεσα σε πλήθος άλλους μόνους, και πάσχει και πεθαίνει μόνος, παρ' όλα τα φώτα και τους φίλους και τους συγγενείς, δίχως να υπάρχει αγάπη, πλούτος, δόξα ικανή να εξαγοράσει αυτή τη μοίρα.

Κι εκείνοι που ποτέ τους δεν προβληματίζονται, έρχεται κάποια στιγμή που μένουν άναυδοι μόλις το πικρό της ρίγος τους αγγίξει, αθέλητα, γιατί για όλους έρχεται κάποτε αυτή η στιγμή, όσο κι αν την αποφεύγουν.

Είναι αναγκαία η μοναξιά, λέει ο Ρίλκε· κάποτε πρέπει να αποσύρεται κανείς στον εαυτό του, μακριά από τους αλαλαγμούς του πλήθους. Αυτή είναι η εσωτερική μοναξιά, η πιο αληθινή, η πιο μαρτυρική, που δεν γιατρεύεται και δεν παρηγοριέται με τίποτα. Όμως κι η πιο σωτήρια, η πιο κερδοφόρα. Μέσα της βρίσκω τον βαθύν εαυτό μου, τον συλλαμβάνω, τον γνωρίζω, τον ελέγχω, τον παρατηρώ, νιώθω σαν το δέντρο που σκύβει και βλέπει τις ρίζες του. Το κέρδος μου πάντα ήτανε που μου άνοιγε τα σκοτεινά, τα αλλόκοτα και τα δαιδαλώδη, ενώ απάνω μου φυσούσε ο άνεμος των άλλων κόσμων.

Κάθε φορά με γκρεμίζει για να με ξαναχτίσει απ' την αρχή, με θεμέλια βαθύτερα. Χωρίς αυτήν τι θα ήμουν -ένα πάνω- κάτω, μια σκέτη αναπνοή, ένας εαυτός χωρίς αντίκρισμα. Μέσα της σαν σε

αγκαλιά μητέρας ξαναβρίσκομαι μαζεύοντας τα σκόρπια κομμάτια μου που η ορμή της ζωής σφεντόνισε στους πέντε ανέμους γίνομαι πάλι ολόκληρη να μπορώ να υπάρχω.

Η μοναξιά είναι στάση ψυχής και προφητεία και επανάσταση, ανησυχία και δαπάνη ζωής, πυρακτωμένη αγωνία του όντος, πικρότατη σοφία και καημός αβάσταχτος. Η οικογένεια, η κοινωνία, ο έρωτας προσπαθούν ν'απαλύνουν το άλγος της γνωριμίας της. Μόλις όμως τη συνειδητοποιήσει κανείς, μένει απαρηγόρητος σ'όλη του τη ζωή.

Είναι ο γύπας που τρώει τα σωθικά μας, ο φοβερός καθρέφτης, το κενό κέλυφος κάτω απ'τα δάχτυλα της δίψας μας. Αγοήτευτη, αμάραντη, μακρόσυρτη τυραννία, απάνθρωπη μητέρα, σκοτεινή γοητεία, το άλλο εγώ μας, ο πλούτος κι η πληγή μας η μυστική, κοινή μας μοίρα, η λυδία λίθος που δοκιμάζει το μέταλλό μας, πολύτιμη συντρόφισσα και λίθος μέγας χαρά σε κείνον που σαν άλλος άγγελος τετραπτέρουγος τον αποκυλά και βγαίνει έξω αναστημένος.

Μοναξιά δεν σημαίνει μόνο απόσυρση από τα εγκόσμια, απομόνωση και περισυλλογή, ούτε φυγή, άρνηση, απραξία, που συνοδεύονται από έπαρση και χαλαρότητα και αθυμία. Σημαίνει καμίνευμα σε υψηλές πνευματικές, μεταφυσικές θερμοκρασίες, σημαίνει μόχθο Σισύφου στο κακοτράχαλο βουνό του αινίγματος...

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο :

Πώς αντιλαμβάνεται τελικά η συγγραφέας το αίσθημα της μοναξιάς; Να βρείτε σημεία που αναδεικνύεται η θέση της.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2^ο :

Το κείμενο ανήκει στο είδος του στοχαστικού δοκιμίου και στοχεύει στην τέρψη του αναγνώστη. Δύο στοιχεία με τα οποία το επιτυγχάνει είναι η συνειρμική διατύπωση και η λογοτεχνική γλώσσα. Να βρείτε δύο αντίστοιχα παραδείγματα.

ΚΕΙΜΕΝΟ 4^ο :

Ο Γιώργος Σεφέρης στα πρώτα χρόνια της δικτατορίας είχε επιλέξει τη σιωπή και την άρνηση να δημοσιεύσει δουλειά του στην Ελλάδα. Στις 28 Μαρτίου του 1969, δυο χρόνια πριν το θάνατό του, αποφασίζει να μιλήσει για πρώτη φορά δημόσια και να καταγγείλει τη Δικτατορία. Η δήλωσή του στο BBC έκανε τεράστια αίσθηση στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έδωσε δύναμη και έλπιδα στο αντιδικτατορικό κίνημα.

Εκ μέρους του Γιώργου Σεφέρη
Προς δημοσίευση

«Πάει καιρός που πήρα την απόφαση να κρατηθώ έξω από τα πολιτικά του τόπου. Προσπάθησα άλλοτε να το εξηγήσω. Αυτό δε σημαίνει διόλου πως μου είναι αδιάφορη ή πολιτική ζωή μας. Έτσι, από τα χρόνια εκείνα, ως τώρα τελευταία, έπαψα κατά κανόνα να άγγιζω τέτοια θέματα· εξάλλου τα όσα δημοσίεψα ως τις αρχές του 1967 και η κατοπινή στάση μου - δεν έχω δημοσιέψει τίποτα στην Ελλάδα από τότε που φιμώθηκε η ελευθερία - έδειχναν, μου φαίνεται, αρκετά καθαρά τη σκέψη μου.

Μολαταύτα, μήνες τώρα, αίσθάνομαι μέσα μου και γύρω μου, ολοένα πιο έπιτακτικά, το χρέος να πω ένα λόγο για τη σημερινή κατάσταση μας. Με όλη τη δυνατή συντομία, να τί θα έλεγα:

Κλείνουν δυο χρόνια που μάς έχει έπιβληθεί ένα καθεστώς όλωσδιόλου αντίθετο με τα ιδεώδη για τα όποια πολέμησε ο κόσμος μας και τόσο περίλαμπρα ο λαός μας στον τελευταίο παγκόσμιο πόλεμο. Είναι μία κατάσταση ύποχρεωτικής νάρκης, όπου όσες πνευματικές αξίες κατορθώσαμε να κρατήσουμε ζωντανές, με πόνους και με κόπους, πάνε κι αυτές να καταποντιστούν μέσα στα έλωδη στεκούμενα νερά. Δε θα μου ήταν δύσκολο να καταλάβω πως τέτοιες ζημιές δε λογαριάζουν πάρα πολύ για όρισμένους ανθρώπους.

Δυστυχώς δεν πρόκειται μόνον γι' αυτό τον κίνδυνο. Όλοι πια το διδάχτηκαν και το ξέρουν πως στις δικτατορικές καταστάσεις ή αρχή μπορεί να μοιάζει εύκολη, όμως ή τραγωδία περιμένει αναπότρεπτη στο τέλος. Το δράμα αυτού του τέλους μάς βασανίζει, συνειδητά ή άσυνειδητα, όπως στους παμπάλαιους χορούς του Αϊσχύλου. Όσο μένει ή άνωμαλία, τόσο προχωρεί το κακό.

Είμαι ένας άνθρωπος χωρίς κανένα άπολύτως πολιτικό δεσμό και, μπορώ να το πω, μιλώ χωρίς φόβο και χωρίς πάθος. Βλέπω μπροστά μου τον γκρεμό όπου μάς οδηγεί ή καταπίεση που κάλυψε τον τόπο. Αύτη ή άνωμαλία πρέπει να σταματήσει.

Είναι έθνική έπιταγή.

Τώρα ξαναγυρίζω στη σιωπή μου. Παρακαλώ το Θεό να μη με φέρει άλλη φορά σε παρόμοια ανάγκη να ξαναμιλήσω».

29 Μαρτίου 1969

Γ. Σεφέρης

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο :

Ποια είναι η πρόθεση του συντάκτη της ανοικτής επιστολής και πως την υλοποιεί;

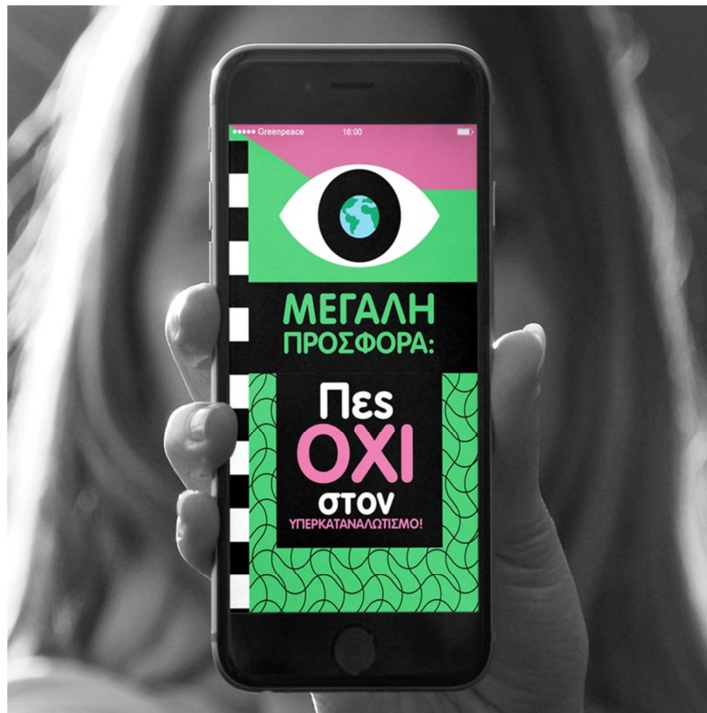
ΚΕΙΜΕΝΟ 5^ο :

ΕΡΩΤΗΜΑ 1^ο :

Ποια η πρόθεση της συγκεκριμένης διαφήμισης με κοινωνικό περιεχόμενο, που δημοσιεύτηκε με αφορμή την φετινή "BLACK FRIDAY" στην επίσημη διαδικτυακή σελίδα της GREENPEACE, και πώς πετυχαίνει το σκοπό της; (σύντομη απάντηση)

Greenpeace Greece

20 Νοεμβρίου στις 9:59 μ.μ. ·

Περισσότερη σπατάλη → περισσότερα σκουπίδια
→ περισσότεροι πόροι → περισσότερο μαρτύριο για τον
πλανήτη μας. Γιατί να σπαταλήσεις; Δες τις εναλλακτικές!
#BlackFriday #reinventconsumption act.gp

ΚΕΙΜΕΝΟ 6° :

ΕΡΩΤΗΜΑ 1° :

Να περιγράψετε προσεκτικά την εικόνα. Τι συμβολίζει κατά τη γνώμη σας;(100-150 λέξεις).

